

Sygn. akt II ZOW 37/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Marek Motuk

Ławnik SN Marek Totleben

Protokolant starszy inspektor sądowy Anna Rusak

na rozprawie w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 25 stycznia 2023 r.
przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych
ppłk. Marka Głowienki

w sprawie **W. C.** – sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego w O., obwinionego
o popełnienie przewinień dyscyplinarnych z art. 37 § 2 ustawy z dnia 21 sierpnia
1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych – dalej powoływana jako u.s.w.,
po rozpoznaniu odwołań: obwinionego W. C. oraz wniesionych na niekorzyść
Krajowej Rady Sądownictwa, Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów
Wojskowych od wyroku Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w
Gdańsku z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. akt ASD 1/20,

1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że za przypisany
obwinionemu W. C. czyn w punkcie I w miejsce kary obniżenia
uposażenia zasadniczego o 20% na okres roku, na mocy art. 39 § 1
pkt 4 i § 3 a pkt 1 oraz § 3 b u.s.w. wymierza karę dyscyplinarną
przeniesienia na inne miejsce służbowe w wojskowym sądzie

garnizonowym w okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w P., oraz za przypisany czyn w punkcie III w miejsce wymierzonej kary nagany, na mocy art. 39 § 1 pkt 4 i § 3 a pkt 1 oraz § 3 b u.s.w. wymierza karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe w wojskowym sądzie garnizonowym w okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w P., oraz w punkcie VI w miejsce wymierzonej obwinionemu W. C. dyscyplinarnej kary łącznej obniżenia uposażenia zasadniczego o 20% na okres roku orzeka wobec niego łączną karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe w wojskowym sądzie garnizonowym w okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w P.;

2) w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3) kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Podpułkownika W. C.- sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego w O., obwiniono o to, że:

1. w dniu 29 sierpnia 2016 r. w O., jako Zastępca Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. - pełniąc jednocześnie obowiązki prezesa tego sądu, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że nie posiadając niezbędnego upoważnienia, z pominięciem podmiotu uprawnionego - Komendanta [...] Wojskowego Oddziału Gospodarczego w O., zawarł z A. z siedzibą w O., umowę zlecenia - wykonania czynności w zakresie reprezentowania Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. w procesie z powództwa I. B. przeciwko W. w O. zawisłym przed Sądem Rejonowym w O. pod sygnaturą IV P [...], powodując w konsekwencji obciążenie Skarbu Państwa w łącznej kwocie 6.168 zł. 99 gr., przez co uchybił godności i powadze stanowiska sędziego, jednocześnie naruszając zasady etyki zawodowej sędziów określone w § 4 i § 14 pkt 1 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów (ujednolicony tekst Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych stanowiący załącznik do uchwały Nr 16/2003 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałami KRS z dnia 7 października 2009 r., z dnia 8 grudnia 2015 r. oraz z dnia 11 stycznia 2017 r.), poprzez godzenie swoim postępowaniem w dobro wymiaru

sprawiedliwości oraz sumienność wykonywania swoich obowiązków w zakresie administracji sądowej a także nierespektowanie porządku prawnego, to jest o przewinienie dyscyplinarne z art. 37 § 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych – dalej powoływana jako p.u.s.w.;

2. będąc przewodniczącym składu orzekającego w sprawie o sygnaturze akt [...] Wojskowego Sądu Garnizonowego w O., w dniu 18 lipca 2018 r. procedując w sprawie, w której w akcie oskarżenia postawiono zarzuty popełnienia przestępstw wobec trzech oskarżonych, podjął decyzję o zamknięciu przewodu sądowego, po czym w dniu 20 lipca 2018 r. ogłosił wyrok w sprawie dwóch z trzech oskarżonych, a następnie już po ogłoszeniu wyroku wydał postanowienie w przedmiocie wyłączenia do odrębnego rozpoznania sprawy trzeciego z oskarżonych, czym w sposób oczywisty i rażąco dopuścił się obrazy przepisu prawa procesowego, tj. art. 34 § 1,2 i 3 k.p.k., przez co uchybił godności i powadze stanowiska sędziego, jednocześnie naruszając zasady etyki zawodowej sędziów określone w § 4 i § 12 pkt 1 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów (ujednolicony tekst Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych stanowiący załącznik do uchwały Nr 16/2003 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałami KRS z dnia 7 października 2009 r. z dnia 8 grudnia 2015 r. oraz z dnia 11 stycznia 2017 r.), poprzez godzenie swoim postępowaniem w dobro wymiaru sprawiedliwości a także dbałość o porządek i właściwy przebieg oraz odpowiedni poziom stosowania procedur, w których uczestniczy, to jest o przewinienie dyscyplinarne z art. 37 § 2 p.u.s.w.;

3. w okresie od dnia 14 października 2016 r. do dnia 4 czerwca 2019 r. świadomie, pięciokrotnie naruszył obowiązek wynikający z treści art. 90 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r., Prawo o ustroju sądów powszechnych – dalej powoływana jako u.s.p. w zw. z art. 70 § 1 p.u.s.w., który obliguje sędziego sądu rejonowego do niezwłocznego zawiadomienia prezesa sądu okręgowego o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje jako strona lub uczestnik postępowania, w ten sposób, że nie poinformował Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W. o toczących się z jego udziałem w charakterze strony postępowaniach przed: Sądem Okręgowym XI Wydział Rodzinny-Cywilny w K., w sprawie o sygn. akt XI C [...] o rozwód, w której wystąpił w charakterze powoda; Sądem Rejonowym Wydział I Cywilny w S. w

sprawie sygn. akt C [...] o ochronę własności, w której na podstawie pisma z dnia 19 sierpnia 2018 r. przystąpił do udziału w niej w charakterze powoda; Sądem Rejonowym Wydział X Cywilny w O. w sprawie o sygn. akt X C [...] o zapłatę, w której wystąpił w charakterze powoda; Sądem Rejonowym w Wydziale II Karnym w O. w sprawie o sygn. akt K [...], o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i inne, w której wystąpił w charakterze oskarżyciela posiłkowego; Sądem Rejonowym IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. w sprawie o sygn. akt IV P [...] o zapłatę, w której wystąpił w charakterze powoda, a ponadto będąc zobligowanym w piśmie Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 25 czerwca 2019 r. nie udzielił przełożonemu na piśmie odpowiedzi dotyczącej informacji o toczących się z jego udziałem w charakterze strony postępowaniach sądowych w trybie określonym w treści art. 90 u.s.p., przez co uchybił godności i powadze stanowiska sędziego, jednocześnie naruszając zasady etyki zawodowej sędziów określone w § 1, § 4, § 5 pkt 1 i 3 i 16 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów (ujednolicony tekst Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych stanowiący załącznik do uchwały Nr 16/2003 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałami KRS z dnia 7 października 2009 r., z dnia 8 grudnia 2015 r. oraz z dnia 11 stycznia 2017 r.), poprzez godzenie swoim postępowaniem w dobro wymiaru sprawiedliwości a także nierespektowanie porządku prawnego oraz naruszył zasady honoru i godności żołnierskiej, to jest o przewinienie dyscyplinarne z art. 37 § 2 p.u.s.w.;

4. w okresie od dnia 27 czerwca 2017 r. do dnia 3 lipca 2019 r. wielokrotnie okazywał rażące lekceważenie wobec przełożonego - Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. sędziego ppłk. J. J., w ten sposób, że w pismach służbowych kierowanych do wymienionego przełożonego pomijał jego stanowisko i stopień służbowy a ponadto pomijał pełne brzmienie jego imienia, ograniczając się do zamieszczenia jedynie inicjału imienia, tak jak: w piśmie z dnia 27 czerwca 2017 r.; w dwóch pismach z dnia 28 czerwca 2017 r.; w piśmie z dnia 9 listopada 2018 r.; w piśmie z dnia 1 lutego 2019 r.; w piśmie z dnia 27 lutego 2018 r.; w piśmie z dnia 15 maja 2018 r.; w dwóch pismach z dnia 6 czerwca 2018 r.; w piśmie z dnia 2 lipca 2018 r.; w piśmie z dnia 9 lipca 2008 r.; w piśmie z dnia 10 lipca 2018 r.; w piśmie z dnia 11 lipca 2018 r.; w dwóch pismach z dnia 12 lipca 2018 r.; w piśmie z dnia 16

lipca 2018 r.; w piśmie z dnia 25 lipca 2018 r.; w piśmie z dnia 11 września 2018 r.; w piśmie z dnia 18 września 2018 r.; w piśmie z dnia 10 października 2018 r.; w piśmie z dnia 9 listopada 2018 r.; w piśmie z dnia 15 listopada 2018 r.; w dwóch pismach z dnia 29 listopada 2018 r.; w dwóch pismach z dnia 30 listopada 2018 r.; w piśmie z dnia 7 stycznia 2019 r.; w piśmie z dnia 15 stycznia 2019 r.; w piśmie z dnia 1 lutego 2019 r.; w piśmie z dnia 20 lutego 2019 r.; w piśmie z dnia 22 lutego 2019 r.; w piśmie z dnia 17 czerwca 2019 r.; w piśmie z dnia 3 lipca 2019 r.; a ponadto okazał rażące lekceważenie wobec przełożonego - Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W. sędziego płk R. K., w ten sposób, że w piśmie służbowym z dnia 5 lipca 2019 r. kierowanym do wymienionego przełożonego pominął jego stanowisko i stopień służbowy, przez co uchybił godności i powadze stanowiska sędziego, jednocześnie naruszając zasady etyki zawodowej sędziów określone w §§ 1, 2, 4 i 5 pkt 1 i 3 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów (ujednolicony tekst Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych stanowiący załącznik do uchwały Nr 16/2003 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałami KRS z dnia 7 października 2009 r., z dnia 8 grudnia 2015 r. oraz z dnia 11 stycznia 2017 r.), poprzez godzenie swoim postępowaniem w dobro wymiaru sprawiedliwości, a także nierespektowanie porządku prawnego oraz naruszył zasady honoru i godności żołnierskiej,

to jest o przewinienie dyscyplinarne z art. 37 § 2 p.u.s.w.;

5. mając na celu przedstawienie swojego przełożonego w złym świetle, w okresie od dnia 15 listopada 2018 r. do dnia 6 czerwca 2019 r. wielokrotnie bezpodstawnie podnosił w pismach kierowanych do różnych instytucji niezgodne z prawdą zarzuty pod adresem Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. sędziego ppłk J. J. w ten sposób, że:

1. w piśmie z dnia 15 listopada 2018 r. adresowanym do Krajowej Rady Sądownictwa podał nieprawdziwą informację, iż uniemożliwiono mu wcześniejsze przybycie do sądu przed terminem rozpoznania sprawy karnej w Sądzie Rejonowym [...] o sygn. akt II K [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji, uniemożliwiając tym samym należyte przygotowanie do prowadzenia sprawy, podnosząc nadto fakt „inwigilowania prowadzonych spraw”

przez prezesa sądu, co miało na celu zdyskredytowanie jego osoby jako sędziego a ponadto podniósł, iż powodem takiego postępowania ze strony przełożonego była reakcja na ujawnienie przez niego „naruszeń w sądzie wojskowym” w tym także ujawnienie przez niego faktu „utrzymywania relacji intymno-towarzyskich z sekretarzami w sądzie, które zaczęło mieć wpływ na funkcjonowanie w sądzie”;

2. w piśmie z dnia 19 listopada 2018 r. adresowanym do Ministra Sprawiedliwości podał nieprawdziwą informację, iż uniemożliwiono mu należyte przygotowanie do prowadzenia rozprawy w sprawie karnej w Sądzie Rejonowym [...] o sygn. akt II K [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji, podnosząc, iż tego rodzaju działanie przełożonego jest osobistą retorsją za ujawnienie nieprawidłowości w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w O.;

3. w piśmie z dnia 23 listopada 2018 r. adresowanym do Przewodniczącej Wydziału II Karnego Sądu Rejonowego [...], podał nieprawdziwą informację, iż nie umożliwiono mu odbycie podróży w ramach delegacji przed wyznaczonym na dzień 27 listopada 2018 r. terminem rozpoznania sprawy karnej w Sądzie Rejonowym [...] o sygn. akt II K [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji, podnosząc, iż powodem takiego postępowania ze strony przełożonego była celowa retorsja za ujawnione nieprawidłowości w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w O.;

4. w piśmie z dnia 23 listopada 2018 r. adresowanym do Krajowej Rady Sądownictwa podał nieprawdziwą informację, iż nie otrzymał zgody na opuszczenie Garnizonu O. przed wyznaczonym na dzień 27 listopada 2018 r. terminem rozpoznania sprawy karnej w Sądzie Rejonowym [...] o sygn. akt II K [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji, podnosząc, iż powodem takiego postępowania ze strony przełożonego była retorsja za ujawnione nieprawidłowości w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w O.;

5. w piśmie z dnia 23 listopada 2018 r. adresowanym do Ministra Sprawiedliwości podał nieprawdziwą informację, iż „nie dostał zgody na Opuszczenie Garnizonu O. przed terminem rozpoznania sprawy na dzień 27 listopada 2018 r.” czym uniemożliwiono mu należyte przygotowanie się do prowadzenia rozprawy w sprawie karnej w Sądzie Rejonowym [...] o sygn. akt II K [...]. w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji, podnosząc,

iż tego rodzaju działanie przełożonego jest celową retorsją za ujawnione nieprawidłowości w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w O.;

6. w piśmie z dnia 1 lutego 2019 r. adresowanym do Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w O., przekazanym jednocześnie do wiadomości Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej oraz Krajowej Rady Sądownictwa podał nieprawdziwą informację, iż jest inwigilowany przez przełożonego w zakresie prowadzenia rozprawy w sprawie karnej w Sądzie Rejonowym [...] o sygn. akt I IK [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji;

7. w piśmie z dnia 1 lutego 2019 r. adresowanym do Krajowej Rady Sądownictwa, Wydziału Skarg i Wniosków Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Obrony Narodowej podał nieprawdziwą informację, iż przełożony - ppłk J. J. „podjął prywatną inicjatywę mającą na celu retorsje za ujawnione nieprawidłowości w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w O.”, co miało doprowadzić do jego zwolnienia z zawodowej służby wojskowej;

8. w piśmie z dnia 18 lutego 2019 r. adresowanym do Prezes Sądu Rejonowego [...] podał nieprawdziwą informację, iż nie otrzymał stosownej delegacji w macierzystym sądzie w miesiącu marcu 2019 r., a także, iż kwestionowana była jego delegacja do sporządzenia uzasadnienia w sprawie o sygn. akt II K [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu;

9. w piśmie z dnia 10 kwietnia 2019 r. adresowanym do Przewodniczącej Wydziału II Karnego Sądu Rejonowego [...], podał nieprawdziwą informację, iż z przyczyn mu niewiadomych nie otrzymał zgody na delegację do sporządzenia uzasadnienia w sprawy karnej w Sądzie Rejonowym [...] o sygn. akt II K [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji, podnosząc ponadto, iż spotkał się informacją, iż utracił możliwość dostępu do akt w związku z zakończeniem okresu delegacji, za co miało mu grozić zainicjowanie wobec niego stosownego postępowania, łącznie z karnym;

10. w piśmie z dnia 11 kwietnia 2019 r. adresowanym do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego podał nieprawdziwą informację, iż dwukrotnie w miesiącu marcu i kwietniu 2019 r. Prezes Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. bezpodstawnie odmówił mu wystawienia delegacji celem sporządzenia uzasadnienia wydanego wyroku w sprawie karnej w Sądzie

Rejonowym [...] o sygn. akt II K [...], w której przewodniczył składowi orzekającemu w ramach delegacji;

11. w piśmie z dnia 26 kwietnia 2019 r. adresowanym do Wydziału Skarg i Wniosków Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Rady Sądownictwa podał nieprawdziwą informację, iż akta spraw karnych otrzymuje na około 2 godziny przed wyznaczonym przez przełożonego terminem jej rozpoznania, co powoduje daleko idący dyskomfort w zakresie zapoznania się z aktami i orzekania w sprawie, a takie postępowanie jest działaniem ze strony przełożonego za ujawnienie nieprawidłowości w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w O.;

12. w piśmie z dnia 6 czerwca 2019 r. adresowanym do Wydziału Skarg i Wniosków Ministerstwa Sprawiedliwości podał nieprawdziwą informację, iż przełożony - ppłk J. J. bezpodstawnie odmówił udzielenia mu urlopu okolicznościowego dającego możliwość udziału w rozprawie, w której występuje w charakterze powoda, postępując w ten sposób z zemsty i chęci celowego utrudnienia udziału w rozprawie;

13. a także w piśmie z dnia 20 lutego 2019 r. bezpodstawnie zarzucił Prezesowi Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. sędziemu ppłk J. J. przekroczenie uprawnień służbowych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej na jego szkodę poprzez pozbawienie go 20% uposażenia za okres od 5 marca 2018 r. do dnia 25 maja 2018 r., a także skierowanie go na badania przez Rejonową Wojskową Komisję Lekarską mimo braku przesłanek wynikających z przepisów ustawy, przez co uchybił godności i powadze stanowiska sędziego, jednocześnie naruszając zasady etyki zawodowej sędziów określone w §§ 2, 4 i 16 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów (ujednolicony tekst Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych stanowiący załącznik do uchwały Nr 16/2003 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałami KRS z dnia 7 października 2009 r., z dnia 8 grudnia 2015 r. oraz z dnia 11 stycznia 2017 r.), poprzez godzenie swoim postępowaniem w dobro wymiaru sprawiedliwości a także nierespektowanie porządku prawnego oraz naruszył zasady honoru i godności żołnierskiej, to jest o przewinienie dyscyplinarne z art. 37 § 2 p.u.s.w.

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku wyrokiem z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. akt ASD 1/20, uznał obwinionego W. C.-sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego w O., za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie 1 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, stanowiącego przewinienie dyscyplinarne z art. 37 § 2 p.u.s.w. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 14 lutego 2020 r. i za ten czyn na mocy art. 39 § 1 pkt 2a p.u.s.w., wymierzył mu karę obniżenia uposażenia zasadniczego o 20 % na okres roku (pkt I wyroku) oraz uznał obwinionego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie 3 wniosku, stanowiącego przewinienie dyscyplinarne z art. 37 § 2 p.u.s.w. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 14 lutego 2020 r. i za czyn ten na mocy art. 39 § 1 pkt 2 p.u.s.w. wymierzył mu karę nagany (pkt III wyroku).

Na podstawie art. 133a § 1 i 2 u.s.p. w zw. z art. 70 § 1 p.u.s.w. wymierzone kary jednostkowe połączył i jako karę łączną wymierzył obwinionemu W. C. karę obniżenia uposażenia zasadniczego o 20 % na okres roku (pkt VI wyroku).

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku uniewinnił obwinionego W. C. od zarzutu popełnienia przewinień dyscyplinarnych opisanych w punktach 2, 4 i 5 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej (pkt II, IV i V wyroku). Nadto orzekł o kosztach postępowania dyscyplinarnego obciążając nimi Skarb Państwa.

Od tego wyroku odwołania złożyli: obwiniony W. C., a na niekorzyść obwinionego Krajowa Rada Sądownictwa oraz Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych.

Obwiniony W. C. zaskarżył powyższy wyrok, w części, w której został uznany winnym popełnienia dwóch deliktów dyscyplinarnych i **w odwołaniu zarzucił:**

1. obrazę przepisów postępowania karnego, tj. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów zebranych w sprawie, w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania, wiedzą i doświadczeniem życiowym, doprowadzając tym samym do podjęcia błędnych ustaleń faktycznych w zakresie analizy materiału dowodowego, nie wynikających z dokumentów, jak również dowodów znajdujących się w posiadaniu obwinionego, które doprowadziły do podjęcia błędnych ustaleń faktycznych w zakresie analizy materiału dowodowego

2. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez brak przeprowadzenia z urzędu dowodów, które pozwoliłyby na ustalenie faktów z pkt 1 i 3 przypisanych obwinionemu czynów, poprzez zwrócenie się do odpowiednich instytucji, które winny w sposób prawidłowy (wbrew dowodom posiadanym przez obwinionego) ewentualnie potwierdzić lub zaprzeczyć zasadność stawianych zarzutów;
3. obrazę przepisów postępowania, poprzez brak możliwości osobistego przesłuchania obwinionego i zapoznania się z dowodami przedstawionymi, pomimo wyrażenia takiej woli, gdzie z przyczyn niewiadomych w aktach sprawy nie ma żadnej wzmianki o niniejszym;
4. obrazę przepisów postępowania, poprzez brak zawiadomienia obwinionego o wyznaczonym terminie rozpoznania sprawy, pomimo zwrócenia się o powyższe;
5. obrazę przepisów postępowania poprzez naruszenie podstawowego prawa do obrony obwinionego w sytuacji nieuwzględnienia wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, uniemożliwienia ewentualnego wskazania obrońcy z wyboru oraz braku możliwości złożenia wyjaśnień i zapoznania się z dowodami posiadanymi przez obwinionego;
6. obrazę przepisów postępowania poprzez brak wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy odczytanymi zeznaniami świadków, a złożonymi bezpośrednio na rozprawie oraz uniemożliwienie w tym przedmiocie nie tylko możliwość zadania pytań przez obwinionego, co i również złożenia wyjaśnień po przesłuchaniu;
7. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez brak przeprowadzenia z urzędu dowodów w świetle ustawy o ustroju sądów wojskowych oraz stanowiska Kolegium sądu co do rzekomych przewinień dyscyplinarnych obwinionego;
8. błąd w ustaleniach faktycznych związany z przypisaniem zarzutu obwinionemu z pkt 1 bez zapoznania się ze specyfiką funkcjonowania sądów wojskowych na podstawie m.in. ustawy o ustroju sądów wojskowych i pochodnych, dających podstawy do działania obwinionemu w zakresie ustanowienia pełnomocnika;

9. błąd w ustaleniach faktycznych związany z rzekomym dopuszczeniem się przypisanego czynu z pkt 3, poprzez oparcie rozstrzygnięcia li tylko na zeznaniach świadków, których zeznania były tendencyjne z pominięciem dowodów z dokumentów;
10. ustalenie stanu faktycznego w oparciu o materiały zgromadzone przez rzecznika dyscyplinarnego, które na potrzeby niniejszego postępowania zostały "specjalnie wyselekcjonowane" z pominięciem dowodów z urzędu i pominięciem wyjaśnień obwinionego w toku postępowania prowadzonego przez A. W.;
11. obrazę przepisów postępowania, poprzez uznanie za ujawnione (bez odczytywania dokumentów z akt sprawy) oraz niewyjaśnienie ich rozbieżności z zeznaniami świadków przesłuchanych podczas rozprawy - w celu ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego;
12. obrazę przepisów postępowania, poprzez naruszenie zasady obiektywizmu oraz zasady in dubio pro reo, przy braku możliwości złożenia wyjaśnień przez obwinionego oraz przedłożenia przez niego dowodów i wniosków dowodowych w sytuacji ogłoszonej pandemii oraz rygorów z tym związanych;
13. błędu w ustaleniach faktycznych odnoszącego się do przyjęcia braku stanowiska obwinionego (który nota bene nie miał możliwości ich złożyć) jako niezaprzeczenia stawianych mu zarzutów w kontekście analizy materiału zgromadzonego przez A. W. na potrzeby przeprowadzenia procesu w ukierunkowany sposób;
14. obrazę przepisów postępowania, poprzez brak dopuszczenia z urzędu zeznań świadków z innego postępowania prowadzonego przez A. W. przeciwko obwinionemu, które to zeznania mają związek z prywatnymi działaniami rzecznika przeciw obwinionemu, przy wykorzystaniu obecnie piastowanej przez niego funkcji rzecznika dyscyplinarnego, co jednoznacznie zdyskredytowałoby zasadność zarzutu z m.in. pkt 3 wydanego wyroku.

Podnosząc powyższe zarzuty obwiniony W. C. wniósł o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez uniewinnienie, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku w tej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do

ponownego rozpoznania. Z ostrożności procesowej podniósł również zarzut rażącej niewspółmierności kary, uznając, że została mu ona wymierzona z pominięciem przesłanek stosowanych przy zasadach jej wymiaru.

Pismem z dnia 24 sierpnia 2020 r., obwiniony W. C. w uzupełnieniu swojego odwołania, podniósł następujące zarzuty:

1. obrazę przepisów postępowania karnego i dyscyplinarnego, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 5 §1 k.p.k., art. 6 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 115 a § 2 w zw. z art. 128 u.s.p. w zw. z art. 70 § 1 p.u.s.w. polegającego na naruszeniu prawa do obrony poprzez:

- bezzasadne nieuwzględnienie na rozprawie w dniu 18 maja 2020 r. uzasadnionego wniosku obwinionego z dnia 14 maja 2020 r. o zdjęcie z wokandy terminu posiedzenia zaplanowanego na dzień 18 maja 2020 r. z uwagi na panujący w kraju ogłoszony stan epidemii i obawę o zdrowie obwinionego i przeprowadzenie rozprawy pomimo usprawiedliwionej nieobecności obwinionego, który zadeklarował jednoznaczną chęć osobistego wzięcia udziału na rozprawie,
- podjęcie bezzasadnej decyzji o zaniechaniu wyznaczenia obwinionemu obrońcy z urzędu, co stanowiło naruszenie treści art. 115a § 2 u.s.p. w sytuacji, gdy obwiniony należycie usprawiedliwił swoją nieobecność i sąd winien był wyznaczyć mu obrońcę z urzędu,
- podjęcia bezzasadnej decyzji o zaniechaniu zawiadomienia obwinionego o terminie kolejnej rozprawy stosownie do treści art. 402 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy obwiniony jednoznacznie zadeklarował chęć osobistego wzięcia udziału w posiedzeniu sądu i usprawiedliwił swoją nieobecność,
- bezzasadnego niepoinformowania obwinionego o terminie kolejnej rozprawy pomimo złożenie przez niego mailowo wniosku z dnia 25 maja 2020 r., z treści którego wynikało, że aktywnie pragnie wziąć udział w postępowaniu dyscyplinarnym, wskutek czego Sąd I instancji pozbawił obwinionego możliwości złożenia wyjaśnień na rozprawie i zadawania pytań świadkom i wydał wyroku w oparciu o niepełny materiał dowodowy pomijając możliwość uwzględnienia istotnych wyjaśnień, które mógł złożyć obwiniony, a które to uchybienia z kolei skutkowały dokonaniem przez ten Sąd błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za

podstawę rozstrzygnięcia i miały wpływ na treść orzeczenia polegających na przyjęciu:

- w odniesieniu do czynu I przypisanego obwinionemu, że dopuścił się uchybienia godności i powagi stanowiska sędziego w ten sposób, iż pełniąc obowiązki Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. w sposób zawiniony bezzasadnie zawarł w dniu 29 sierpnia 2016 r. umowę zlecenia ze Spółką Partnerską w O. w zakresie reprezentowania W. w O. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w O. z powództwa I. B., w sytuacji gdy analiza wyjaśnień złożonych przez obwinionego do niniejszego odwołania, a także zeznania świadka J. J., który na rozprawie sam przyznał, że nie wiedział o obowiązku uzgadniania treści takich umów z 22 WOG w O. i była to dla niego sytuacja dziwna prowadzą do wniosku, iż nie było to zawinione uchybienie ze strony obwinionego,

- w odniesieniu do czynu II (czynu III z wniosku o ukaranie) przypisanego obwinionemu, że ppłk. W. C. dopuścił się uchybienia godności i powagi stanowiska sędziego w ten sposób, że w okresie od 14 października 2016 r. do 4 czerwca 2019 r. nie powiadamiał Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W. o postępowaniach, w których występował, jako uczestnik lub strona, w sytuacji gdy posiadane przez obwinionego dowody, które również winny być w korespondencji W. w W. wskazują, iż obwiniony informował przełożonych o postępowaniach, w których był stroną lub uczestnikiem,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mających wpływ na jego treść w zakresie pkt 1 rozstrzygnięcia, poprzez bezkrytyczne przyjęcie twierdzeń strony przeciwnej przekroczenia uprawnień poprzez zawarcie umowy zlecenia z adwokacką spółką partnerską mającą reprezentować W. w O. w sporze, który został wytoczony przez I. B. , opierając swe ustalenia na dowodach nie poddanych weryfikacji w oparciu o przepisy statuujące funkcjonowanie sądu garnizonowego w zakresie gospodarki finansowej oraz osób odpowiedzialnych za ich prowadzenie, czego konsekwencją nie było dania szansy złożenia wyjaśnień w tej materii obwinionemu, a także dopuszczenia zeznań świadków znających specyfikę gospodarowania finansami sądów wojskowych. Nadto pominięcie dowodów z dokumentów, o które (w przypadku ich braku w aktach - a tak jest) zwrócenie się do właściwych instytucji z urzędu jak W. w O.

związane z budżetem sądu w związku z zarzutem skierowanym przeciwko obwinionemu,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, opierając swe twierdzenie na domniemaniu wiedzy obwinionego o braku upoważnienia do zawarcia umowy zlecenia, wbrew zasadom doświadczenia życiowego oraz wskazań wiedzy, przy adnotacji poczynionej na treści przedmiotowej umowy, z poleceniem określonego zachowania osoby odpowiedzialnej za gospodarkę finansową sądu,

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez bezkrytyczne przyjęcie, iż w przypadku nieobecności obwinionego na terminie rozprawy (o której nota bene nic nie wiedział), okoliczność z tego zarzutu nie będzie przez niego kwestionowana, pomimo wątpliwości interpretacyjnych przepisów ustawy o ustroju sądów wojskowych wśród osób funkcyjnych sądownictwa wojskowego w zakresie m.in. gospodarki finansowej sądu,

5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, albowiem posiadając wiedzę na temat personalnego konfliktu pomiędzy rzecznikiem dyscyplinarnym, a obwinionym (wywołanym przez p. A. W.), bezkrytyczne danie wiary prowadzenia przedmiotowej sprawy w zakresie postępowania przygotowawczego z zachowaniem m.in. zasady obiektywizmu, a także elementarnego prawa do obrony czy zasady in dubio pro reo, w kontekście "wyselekcjonowanego" materiału na potrzeby skazania obwinionego, a z pominięciem dowodów przeciwnych,

6. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, poprzez bezkrytyczne ocenienie zeznań J. J., w sytuacji w której sam ten świadek zeznaje, że nie posiadał wiedzy na temat obowiązku posiadania upoważnienia Komendanta [...] W. w O.,

7. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, poprzez bezkrytyczne ocenienie zeznań J. S., w sytuacji odpowiedzialności tegoż świadka za gospodarkę finansową sądu, co w sposób jednoznaczny wynika z dokumentów będących w posiadaniu W. w O. dotyczącego zakresu jego obowiązków, decyzji personalnych kadry kierowniczej, protokołu obowiązków, a także przyjętej praktyki na przestrzeni co najmniej 20 lat,

8. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, poprzez bezkrytyczne ocenienie zeznań W. U., co do posiadanej wiedzy obwinionego w przedmiotowym zakresie, nie popartą żadnym obiektywnym dowodem, poza subiektywnym przekonaniem tego świadka, który sprawuje funkcję z-cy J. S.,
9. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, poprzez brak zeznań R. K., w kontekście powzięcia wiadomości, co do przedmiotowej umowy oraz braku wyjaśnienia rozbieżności z tym związanych, tj. czasokresu podpisania umowy zlecenia oraz jej realizacji przez 22 WOG w O.,
10. braku dopuszczenia dowodu z akt spraw X C [...] w zakresie przypisanego zarzutu z pkt 1 obwinionemu w całości, gdzie kolosalnym argumentem są dowody i zeznania występujących tam świadków i stron, a oparcie ustaleń faktycznych na "specjalnie" wyselekcjonowanym materiale przedstawionym przez rzecznika dyscyplinarnego,
11. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez bezkrytyczne danie wiary zeznaniom R. K., poprzez pryzmat wiedzy o konflikcie personalnym pomiędzy obwinionym, a J. J. oraz biernością zachowania tego świadka jako wyższego przełożonego,
12. bezkrytyczne przyjęcie niedopełnienia obowiązku wynikającego z art. 90 u.s.p. przez obwinionego, bez konfrontacji powyższego z dowodami z dokumentów (których w aktach brak), poprzez weryfikację korespondencji nadawczo-odbiorczej, którą obwiniony kierował do W. w W., dopełniając obowiązek z powyższego przepisu,
13. błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez bezkrytyczne przypisanie obwinionemu braku udzielenia odpowiedzi na skierowane do niego pismo z WSO w W., w kontekście jego redakcji, co do treści i żądanej informacji - tak jak to wywnioskował obwiniony, zakładając a priori że nie chciał udzielić informacji,
14. oparcie ustalenia stanu faktycznego z pkt. 3 wyroku na kopiach materiału akt sprawy dołączonych przez rzecznika dyscyplinarnego A. W., które w swej materii nie przedstawiały materiału niezbędnego w zakresie słuszności zarzutu z art.

90 u.s.p., a jedynie miały na celu przedstawienie obwinionego jako osoby konfliktowej i roszczeniowej.

Z ostrożności procesowej podniósł zarzut rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej orzeczonej za czyn z pkt. I wniosku o ukaranie w stosunku do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości tego czynu, a zwłaszcza wysokości rzekomo wyrządzonej szkody.

Wyrok Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. akt ASD 1/20, zaskarżyła na niekorzyść obwinionego W. **C.Krajowa Rada Sądownictwa** co do czynów opisanych w punktach 3, 4 oraz 5 wyroku. W odwołaniu **zarzuciła**:

1. w zakresie czynu z punktu 3 wyroku rażąca niewspółmierność orzeczonej kary nagany do stopnia szkodliwości popełnionego przez obwinionego przewinienia dyscyplinarnego, będącą wynikiem nieuwzględnienia w sposób właściwy wszystkich okoliczności mających wpływ na wymiar kary dyscyplinarnej, a zwłaszcza stopnia zawinienia obwinionego oraz znacznego stopnia szkodliwości popełnionego przez niego przewinienia dyscyplinarnego;
2. w zakresie czynów z punktu 4 i 5 wyroku błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, przez błędne ustalenie, że czyny zarzucone obwinionemu nie wypełniają ustawowych znamion przewinienia dyscyplinarnego określonych w art. 37 § 2 p.u.s.w. co miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, ponieważ skutkowało uniewinnieniem obwinionego od popełnienia zarzucanych mu w punkcie 4 i 5 zaskarżonego wyroku deliktów dyscyplinarnych.

Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w następujący sposób: w zakresie czynu z punktu 3 wyroku orzeczenie wobec obwinionego kary dyscyplinarnej przeniesienia na inne miejsce służbowe zamiast orzeczonej kary dyscyplinarnej nagany, zaś w zakresie czynów z punktu 4 i 5 wyroku uznanie obwinionego za winnego popełnienia zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych i wymierzenie za każdy z tych czynów jednostkowych kar dyscyplinarnych przeniesienia na inne miejsce służbowe, a także orzeczenie kary łącznej przeniesienia obwinionego na inne miejsce służbowe.

Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych zaskarżył wyrok Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. akt ASD 1/20, na niekorzyść obwinionego W. C. w części dotyczącej orzeczenia o winie w zakresie dotyczącym uniewinnienia odnośnie czynów opisanych w punktach 4 i 5 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej - punkty IV i V wyroku oraz w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze - punkty I i III wyroku.

Zarzucił:

1. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, które miały wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia w zakresie dotyczącym czynów opisanych w punktach 4 i 5 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej - punkty IV i V wyroku;
2. rażącą niewspółmierność kary wymierzonej obwinionemu w stosunku do stopnia nasilenia złej woli obwinionego, uporczywości działania, naruszenia dobra wymiaru sprawiedliwości, znacznej ilości przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez obwinionego w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia w punktach I i III wyroku;

Podnosząc te zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie obwinionego W. C. za winnego popełnienia czynów opisanych w punktach 4 i 5 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, od popełnienia których został on uniewinniony i wymierzenie na podstawie art. 39 § 1 pkt 4 p.u.s.w. kar przeniesienia na inne miejsce służbowe, oraz zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec obwinionego: za czyn z pkt. I wyroku, na podstawie art. 39 § 1 pkt 4 p.u.s.w., kary przeniesienia na inne miejsce służbowe, za czyn z pkt. III wyroku, na podstawie art. 39 § 1 pkt 4 p.u.s.w., kary przeniesienia na inne miejsce służbowe, a także orzeczenie na podstawie art. 133a §1, § 2 pkt 2 i § 3 u.s.p. w zw. z art. 70 § 1 pkt 4 p.u.s.w. jako kary łącznej kary dyscyplinarnej określonej w art. 39 § 1 pkt 4 p.u.s.w. w postaci przeniesienia na inne miejsce służbowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołania wniesione na niekorzyść obwinionego W. C. przez Krajową Radę Sądownictwa oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych są zasadne w części, w której każde z nich wskazuje na rażącą niewspółmierność kar

orzeczonych wobec obwinionego W. C. za przypisane mu przewinienia dyscyplinarne, natomiast nie zasługują na uwzględnienie w zakresie w jakim kwestionują rozstrzygnięcia uniewinniające Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku w zakresie czynów zarzucanych w pkt 4 i pkt 5 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Z kolei odwołanie obwinionego W. C. jest bezzasadne.

Odnosnie odwołania obwinionego W. C.

Nie można podzielić podnoszonych w odwołaniu obwinionego W. C. zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych oraz przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, albowiem w realiach sprawy ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Dyscyplinarny I instancji były wynikiem swobodnej, a nie dowolnej oceny dowodów. Sąd ten prawidłowo ustalił, że doszło do popełnienia przez obwinionego W. C. przypisanych mu przewinień dyscyplinarnych opisanych w pkt 1 i pkt 3 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Należy podkreślić, że Sąd Dyscyplinarny I instancji ocenił zgromadzone dowody zgodnie z regułami określonymi w art. 7 k.p.k., czyli z uwzględnieniem wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego, jak również z uwzględnieniem całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego. Oczywiście zasada o której mowa w art. 7 k.p.k., pozwala sądowi np. na wysnucie wniosków o prawdziwości pewnych faktów na podstawie prawdopodobieństwa ich prawdziwości, uznanie spośród wielu dowodów tylko kilku z nich za wiarygodne, przyznanie dowodom pośrednim takiej mocy dowodowej jak dowodom bezpośrednim, wysnucie z zebranego materiału dowodowego takich wniosków, jakich żadna ze stron nie wysnuła. Zarzuty odwołania obwinionego W. C. wymierzone przeciwko ocenie dowodów i ustaleniom faktycznym w realiach niniejszej sprawy są oczywiście bezzasadne. Nie zasługują też na uwzględnienie, podniesione w odwołaniu zarzuty obrazy przepisów postępowania poprzez brak zawiadomienia obwinionego W. C. o terminie rozprawy oraz nieuwzględnienie przez Sąd jego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Z protokołu rozprawy z dnia 18 maja 2020 r., o którym to terminie obwiniony W. C. został zawiadomiony prawidłowo, wynika, że Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku, nie uwzględnił wniosku obwinionego W. C. o odroczenie rozprawy, jak też nie uwzględnił jego wniosku o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, a zarządzając

przerwę do dnia 29 czerwca 2020 r. zastosował instytucję, o której mowa w art. 402 § 1 zdanie drugie k.p.k., a to unormowanie ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym sędziów sądów wojskowych. Realia niniejszej sprawy uprawniały do takiego postąpienia. Należy nadto zauważyć, że pismem z dnia 19 maja 2020 r. wezwano obwinionego W. C. do złożenia wniosków dowodowych oraz wyjaśnień na piśmie w terminie 14 dni. Z treści maila obwinionego W. C. z dnia 25 maja 2020 r. wynika, że miał on świadomość, że rozprawa została przerwana, gdyż prosił o przesłanie na jego adres dla doręczeń, w razie, cyt. „wyrokowania w dn.18.06.2020 r.” odpisu wyroku oraz uzasadnienia. Bezspornym jest zatem, iż obwiniony W. C. z własnej woli zrezygnował z obecności na rozprawie. Przechodząc do zarzutu niewyznaczenia obrońcy z urzędu, to przecież obwiniony W. C., nie wykazał, aby nie był w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Nietrafny jest pogląd obwinionego W. C., że należyte usprawiedliwienie nieobecności na rozprawie skutkować powinno wyznaczeniem mu obrońcy z urzędu. Również nie są zasadne zarzuty sformułowane przez obwinionego W. C. w odwołaniu, a dotyczące błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia. Sąd Dyscyplinarny I instancji poczynił, w oparciu o przeprowadzone dowody i ich ocenę, prawidłowe ustalenia faktyczne co do czynów przypisanych z pkt 1 i pkt 3. Te ustalenia faktyczne Sąd Najwyższy w pełni akceptuje. Wnioski Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku wyprowadzone zostały z całokształtu okoliczności ujawnionych podczas przewodu sądowego (art. 410 k.p.k.), zgodnie z dyrektywami prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.) i bezstronności (art. 4 k.p.k.) i nie wykraczają one poza granice określone dyspozycją art. 7 k.p.k. W orzecznictwie dyscyplinarnym dominuje stanowisko, że ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę wyroku nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny dowodów, gdy zostały poczynione na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a tak jest właśnie w niniejszej sprawie.

Odnosnie wniesionych na niekorzyść obwinionego W. C. odwołań Krajowej Rady Sądownictwa i Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych.

Nie zasługują na uwzględnienie podniesione w tych odwołaniach zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych skutkującego uniewinnieniem obwinionego W. C. od popełnienia czynów opisanych w pkt 4 i pkt 5 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej.

Krajowa Rada Sądownictwa, co do czynów z pkt 4 i pkt 5, zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, przez błędne ustalenie, że te czyny zarzucone obwinionemu W. C. nie wypełniają ustawowych znamion przewinienia dyscyplinarnego określonych w art. 37 § 2 p.u.s.w., co miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, ponieważ skutkowało uniewinnieniem go od popełnienia zarzucanych mu w punkcie 4 i 5 deliktów dyscyplinarnych. Natomiast Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, które miały wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia w zakresie dotyczącym czynów opisanych w punktach 4 i 5 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Wbrew stanowisku z odwołań, w ocenie Sądu Najwyższego, rozstrzygnięcie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku, w tej zaskarżonej części, jest trafne. W postępowaniu dyscyplinarnym sędziów sądów wojskowych obowiązuje dyrektywa ujęta w art. 5 § 2 k.p.k., zgodnie z którą niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego. Ta dyrektywa pełni funkcję gwarancyjną dla obwinionego oraz subsydiarną wobec zasad prawdy materialnej i swobodnej oceny dowodów (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 2007 r., sygn. akt V KK 186/07, z dnia 28 marca 2008 r., sygn. akt III KK 484/07, czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2008 r., V KK 267/08). W związku z tym, że w niniejszej sprawie, w zakresie czynów zarzucanych z pkt 4 i pkt 5 takie wątpliwości zachodzą, Sąd Najwyższy utrzymał w tej części w mocy zaskarżony wyrok, nie dzieląc argumentacji Krajowej Rady Sądownictwa i Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych.

Natomiast zgodzić się należy ze stanowiskiem z obu odwołań, gdy podnoszą zarzut rażącej niewspółmierności kary.

Na wstępie należy przypomnieć, że rażąca niewspółmierność kary, jest pojęciem nieostrym o charakterze klauzuli generalnej. Aby zarzut rażącej niewspółmierności mógł zostać uwzględniony, konieczne jest wykazanie znacznego stopnia dysproporcji pomiędzy karą wymierzoną a karą, która byłaby sprawiedliwa w realiach sprawy. Formułowanie takiego zarzutu musi wiązać się z wykazaniem, że kara wymierzona nie uwzględnia w wystarczającym stopniu okoliczności, które winny być wzięte pod uwagę, co czyni ją niesprawiedliwą i nie dającą się zaakceptować. Podkreśla się, że rażąca niewspółmierność zachodzi wówczas, gdy istnieje wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (por. np. wyrok Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 26 listopada 2009 r., sygn. akt SNO 82/09, LEX nr 1289005). Rażąca niewspółmierność kary zachodzi między innymi, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisanego czynu oraz nie realizuje wystarczająco celu kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do ukaranego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 27 września 2012 r., sygn. akt SNO 39/12, LEX nr 1403915). Pojęcie rażącej niewspółmierności kary rozważać należy nie tylko w odniesieniu do wyboru określonego rodzaju kary, ale także analizując stopień wykorzystania sankcji karnej, tj. adekwatność w poruszaniu się przez sąd w granicach pomiędzy ustawowym minimum i maksimum, mając w polu widzenia dyrektywy sądowego wymiaru kary oraz okoliczności łagodzące i obciążające występujące w konkretnej sprawie. W doktrynie zauważa się, że wymierzając karę sędziowie co do zasady, uwzględniają w toku procesu wymiaru kary jedynie te okoliczności, których natężenie negatywnego, bądź pozytywnego zwartościowania jest znaczne. Twierdzi się, że rozmiar orzekanych kar kształtują przede wszystkim ekstremalnie negatywne bądź pozytywne przypadki wartości podstawowych (por. J. Giezek, *Okoliczności wpływające na sędziowski wymiar kary*, Wrocław 1989, s. 179). Górną granicę wymiaru kary dyscyplinarnej zawsze wyznacza stopień zawinienia, albowiem kara dyscyplinarna nie może swoją dolegliwością

przekraczać intensywności stawianego zarzutu dyscyplinarnego, zaś dolną granicę wymiaru konkretnej kary dyscyplinarnej wyznaczają potrzeby prewencji ogólnej, gdyż wymierzona kara nie może być swoją dolegliwością łagodniejsza od dolnego progu społecznej tolerancji (por. W. Kozieliwicz, *Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy*, Warszawa 2023, s. 70).

Oceniając karę nagany wymierzoną obwinionemu W. C. za czyn zarzucany mu w pkt 3 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej oraz karę obniżenia uposażenia zasadniczego o 20% na okres roku wymierzoną za czyn zarzucany obwinionemu w pkt 1 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, jak również wymierzoną w wyniku połączenia obu tych kar jednostkowych karę dyscyplinarną łączną obniżenia uposażenia zasadniczego o 20% na okres roku, Sąd Najwyższy uznał, że każda z tych kar dyscyplinarnych, zarówno jednostkowych, jak i kara łączna, jest rażąco niewspółmiernie łagodna, w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 70 § 1 p.u.s.p. w zw. z art. 128 u.s.p., ponieważ nie uwzględniają należycie wagi przypisanych przewinień dyscyplinarnych, wysokiego stopnia ich szkodliwości społecznej, w tym zwłaszcza dla wojskowego wymiaru sprawiedliwości. Nie uwzględniają również w adekwatnym stopniu wskazań wynikających z treści przepisu art. 53 k.k. stosowanego w postępowaniu dyscyplinarnym sędziów sądów wojskowych odpowiednio poprzez odesłanie z art. 70 § 1 p.u.s.p. w zw. z art. 128 u.s.p. Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów sądów wojskowych unormowana jest w p.u.s.w., a nie na zasadach przewidzianych dla pozostałych żołnierzy, czyli na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (por. J. Bodio, *Status sędziów wojskowych*, w: K. Dunaj, M. Stepnowska (red.), *Wymiar sprawiedliwości w Siłach Zbrojnych*, Warszawa 2014, s. 55). Szczególnym rodzajem przewinień dyscyplinarnych, które mogą popełnić sędziowie sądów wojskowych są przewinienia wojskowe, czyli naruszenia dyscypliny wojskowej oraz naruszenie zasad honoru i godności żołnierskiej. W literaturze wskazuje się, że „honor”, podobnie jak pokrewne mu pojęcie „godności”, nabierają sensu dopiero po osadzeniu ich w konkretnym kontekście, Jak pisze M. Ossowska, cyt. „Nie należy pytać, co to jest godność ani co to jest honor, natomiast można pytać, co to znaczy, że ktoś zachował się z godnością, czy

że ujął się honorem” (M. Ossowska, Normy moralne. Próba systematyzacji, Warszawa 1985, s. 61).

Poza sporem jest, że kary dyscyplinarne wymienione w art. 39 § 1 p.u.s.w., dotyczą wszystkich przewinień bez sprecyzowania, za które z nich wymierza konkretną rodzajowo oznaczoną karę dyscyplinarną lub konkretne rodzajowo oznaczone kary dyscyplinarne. Nie ma zatem oznaczenia w p.u.s.w., że za dane przewinienie dyscyplinarne grozi rodzajowo łagodniejsza kara dyscyplinarna, a za inne surowsza rodzajowo kara dyscyplinarna. Orzeczenie odpowiedniej kary dyscyplinarnej pozostawione jest ocenie sądu dyscyplinarnego, który powinien zachować proporcje między ciężarem gatunkowym przewinienia dyscyplinarnego a rodzajem kary. Wymiar kary dyscyplinarnej powinien być uzależniony przede wszystkim od ciężaru gatunkowego przewinienia dyscyplinarnego. Natomiast ewentualne okoliczności obciążające i łagodzące powinny być uwzględnione w dalszej kolejności (por. np. wyroki Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego: z dnia 13 października 2005 r., sygn. akt SNO 48/05, LEX nr 568980, z dnia 12 stycznia 2006 r., sygn. akt SNO 63/05, LEX nr 569128, z dnia 27 marca 2007 r., sygn. akt SNO 13/07, LEX nr 737396).

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku nie dokonał właściwej oceny wagi przypisanych obwinionemu W. C. przewinień dyscyplinarnych, ich szkodliwości społecznej oraz szkodliwości dla służby sędziego sądu wojskowego. Z treści sporządzonego w sprawie pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, wynika bowiem, że jako okoliczność mającą pierwszorzędne znaczenie dla wymiaru kary dyscyplinarnej Sąd ten uznał okoliczność łagodzącą w postaci dotychczasowego braku karalności dyscyplinarnej obwinionego.

W ocenie Sądu Najwyższego zastosowanie przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Dyscyplinarnym w Gdańsku wadliwych kryteriów wymiaru kary doprowadziło do orzeczenia wobec obwinionego W. C. rażąco niewspółmiernie łagodnych. Te kary nie uwzględniają bowiem w stopniu dostatecznym stopnia społecznej szkodliwości przewinień dyscyplinarnych, które popełnił obwiniony W. C..

W ocenie Sądu Najwyższego ciężar gatunkowy czynów popełnionych przez obwinionego W. C., a wskazanych w pkt 1 i 3 części dyspozytywnej wyroku jest

bardzo wysoki. Świadczy o tym zwłaszcza uporczywość działań obwinionego W. C. – permanentne niewywiązywanie się z ciążącego na nim obowiązku wskazanego w art. 90 u.s.p., brak prawidłowej reakcji na pismo Prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w W.. Lekceważenie poleceń przełożonych, wskazuje też na niewłaściwe podejście obwinionego W. C. do pełnionej przez niego służby żołnierskiej i jej etosu. Słusznie zauważyła w swoim odwołaniu Krajowa Rada Sądownictwa, że prezentowana przez obwinionego W. C. postawa sprowadzająca się do nierespektowania porządku prawnego, zasługuje na napiętnowanie, także z uwagi na negatywne skutki dla Wojskowego Sądu Garnizonowego w O., w którym on orzeka, jak również dla Wojskowego Sądu Okręgowego w W. - a w szerszym ujęciu całego wojskowego wymiaru sprawiedliwości. Obwiniony W. C. kreował jednostronny konflikt z Prezesem Wojskowego Sądu Okręgowego w W., nie bacząc na koszt takiego zachowania w postaci uszczerbku dla honoru i godności żołnierskiej, które powinny być dla niego wartościami nadrzędnymi.

W tym miejscu wskazać należy, że podstawy powinności żołnierskich określa Konstytucja RP oraz ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Konwent Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych był inicjatorem wprowadzenia w życie w dniu 3 marca 2008 r. „Kodeksu Honorowego Żołnierza Zawodowego Wojska Polskiego”. Tekst Kodeksu poprzedzony jest słowami autorstwa Józefa Piłsudskiego, stanowiącymi motto służby żołnierskiej: „Honor służby jest jak sztandar, z którym żołnierz rozstaje się wraz z życiem”. W pkt 7 Kodeksu czytamy, że żołnierza cechuje szczerłość i szacunek dla innych. Żołnierz stawia zawsze dobro służby ponad ambicje osobiste. Dbą o wizerunek wojska i etos służby, z którym się utożsamia. Żołnierz respektuje normy prawne i społeczne. Szanuje instytucje państwa i społeczeństwa (pkt 6). Natomiast pkt 8 Kodeksu stanowi, że żołnierz nie dopuszcza się czynów narażających na uszczerbek jego honor i dobre imię wojska. Zawodowa służba wojskowa stanowi zatem powołanie żołnierza i jego świadomy wybór, ale niesie ze sobą szereg powinności. Obwiniony W. C. popełniając zarzucane mu w pkt 1 i 3 części dyspozytywnej wyroku czyny, stracił z pola widzenia fakt, że jako żołnierz zawodowy, posiadający stopień podpułkownika, stoi w szczególnej dyspozycji wobec Ojczyzny. Jego zachowania zaś, ujęte w pkt 1 i pkt 3 wyroku, naraziły na szwank nie tylko godność sędziego,

wizerunek wymiaru sprawiedliwości, ale również honor żołnierza Rzeczypospolitej Polskiej i wizerunek Wojska Polskiego. Naruszył też dobro prawne w postaci wizerunku sędziego sądu wojskowego oraz szeroko rozumianego pozytywnego wizerunku wymiaru sprawiedliwości. Wizerunek ten zależy bowiem też m. in. od godnego, zgodnego z normami współżycia społecznego, uprzejmego i taktownego zachowania się sędziego będącego jednocześnie żołnierzem. Obwiniony W. C. ostentacyjnie ignorował wytyczne kierowane do niego przez przełożonego. Wskutek czynów popełnionych przez obwinionego W. C. ucierpiał zarówno autorytet wymiaru sprawiedliwości, jak i wizerunek sędziego oraz żołnierza. Powyższe przemawia za koniecznością zaostreżenia kar dyscyplinarnych, orzeczenia ich w takim wymiarze, który wywoła u obwinionego W. C. refleksję nad stosowaną przez niego metodyką pracy, spowoduje przestrzeganie przez niego, obowiązujących go, jako sędziego i żołnierza zawodowego, przepisów pragmatyk służbowych, okazywanie szacunku wobec przełożonych. Obwiniony W. C. powinien dostrzec, że jest sędzią sądu wojskowego, na którym ciążyą obowiązki wynikające z treści ustaw ustrojowych - p.u.s.w. oraz u.s.p. Na nim też, jako na żołnierzu zawodowym Wojska Polskiego ciążyą również określone obowiązki związane z honorem, godnością, prestiżem, jakimi cieszyć się powinien oficer sędziego wojskowy. Zdaniem Sądu Najwyższego relatywna surowość kary dyscyplinarnej powinna być sygnałem braku akceptacji i zrozumienia dla podobnych zachowań sędziów, jak prezentowane przez obwinionego W. C., oraz stanowić gwarancję skutecznego ich zwalczania, w trosce o zaufanie społeczeństwa do wymiaru sprawiedliwości, w tym wojskowego wymiaru sprawiedliwości (por. np. wyrok Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt SNO 28/12, LEX nr 1231620).

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał za zasadne zarzuty podniesione w odwołaniach Krajowej Rady Sądownictwa i Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych, co do rażącej łagodności orzeczonych kar dyscyplinarnych, i zmienił zaskarżony wyrok w zakresie kary w ten sposób, że za przypisany obwinionemu W. C. czyn w punkcie I w miejsce kary obniżenia uposażenia zasadniczego o 20% na okres roku, na mocy art. 39 § 1 pkt 4 i § 3 a pkt 1 oraz § 3 b p.u.s.w. wymierzył karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe w

wojskowym sądzie garnizonowym w okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w P., oraz za przypisany czyn w punkcie III w miejsce wymierzonej kary nagany, na mocy art. 39 § 1 pkt 4 i § 3 a pkt 1 oraz § 3 b p.u.s.w. wymierzył karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe w wojskowym sądzie garnizonowym w okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w P., oraz w punkcie VI w miejsce wymierzonej obwinionemu W. C. dyscyplinarnej kary łącznej obniżenia uposażenia zasadniczego o 20% na okres roku orzekł wobec niego łączną karę dyscyplinarną przeniesienia na inne miejsce służbowe w wojskowym sądzie garnizonowym w okręgu Wojskowego Sądu Okręgowego w P. (pkt I wyroku).

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.